

Формиране на междурелигиозните компетенции на учениците за комуникация и адаптация в мултикултурна среда

Въведение

1. Сравняване на религиозни различия, предразсъдъци и стереотипи
2. Религията като източник на изключване и конфликти
3. Религията като източник на включване и мир
4. Междувверска карта на местната общност
5. Разпознаване и развиване на позитивния потенциал
6. Осъждания – ролята на религията и културните традиции
7. Религиозно образование чрез театър

Въведение

Целта на тази глава е да предложи дейности и съвети за преподаватели с идеята да развиват комуникативните умения на учениците по отношение на взаимоотношенията между различните култури в мултикултурна среда. Целта е да бъдат развити както познавателната, така и екзистенциалната и релационната сфера. В това направление учителят работи с цел да въведе ценности, които са споделени за различните религии (особено монотеистичните религии, но не само). Като такива ценности могат да бъдат разпознати равното достойнство на всички човешки същества, уважение към околната среда, солидарност спрямо бедните и духовният аспект като фундаментален елемент от живота. За тази цел е важно на учениците, в зависимост от възрастта им, да бъдат представени текстове от различни религиозни традиции демонстриращи такива ценности. Въпросните ценности насърчават мирни връзки и взаимно разбиране, които могат да бъдат отличени от псевдо-религиозните послания, които приканват към насилие и преследване на онези, които принадлежат към различна култура или религия. От историческа гледна точка, религиите са играли и двете роли – на причина за изключване и конфликти (когато използват насилствени средства) и на спонсори на диалог и мир (когато използват ненасилствени, културни и свързващи средства).

1. Сравняване на религиозни различия, предразсъдъци и стереотипи

В този параграф ще бъдат разгледани различията между религиите. Такива различия определено съществуват и в някои случаи са особено дълбоки. Важно е да ги отбележим и да се запознаем по-отблизо с тях. Сравняването изисква задълбочено познаване на ключовите характеристики на религията, която разглеждаме и начините, по които те намират изражение в дадена култура, среда или период. Това е първата (и много трудна) стъпка, която трябва да направим, за да се изправим пред концепциите, които са широко разпространени сред изповядващите, която и да било религия. Всъщност, предразсъдъците и стереотипите често зависят от:

- Културното поведение на отделни индивиди и групи и не директно от теологичните принципи на дадена религия
- Погрешното разбиране или липсата на разбиране по отношение на дадена религия от страна на хора, които не я изповядват, но също така и от страна понякога и на хора, които са нейни последователи.
- В този контекст изглежда подходящо, в зависимост от възрастта на учениците, да бъдат предприети следните стъпки:
- Разбиране и разграничаване между стереотип (вярван, базирано на ограничено познание, което опростява реалността) и предразсъдък (опростенческо или погрешно вярване, което често включва негативна оценка); Идентифициране в групата на класа до каква степен стереотипите и предразсъдъците са колективни (т.е. известни и широко разпространени) и/или индивидуални (създавани от отделни индивиди или малки групи).
- Идентифициране на отношенията, видовете поведение и особеностите, които се отнасят до стереотипи и предразсъдъци.
- Идентифициране и разграничаване, което се отнася до конкретни религиозни елементи и до каква степен то зависи от навиците, традициите и местните обичаи.

Идентифициране на това, което се свързва конкретно с религиозната идентичност (тенденциозно устойчиво) и какво се отнася до културната идентичност (по-лесно обект на променяне и трансформации, особено в мултикултурен контекст и среда, различна от средата на произход).

Онлайн ресурси

Сравнения между религии

<http://pluralism.org/religions/>

Няколко статии по въпроси, засегнати в тази глава, предоставящи полезен материал за сравняване на различни религии.

Сравнения между религии

<https://www.coe.int/en/web/compass/religion-and-belief>

Интересен материал по темата, предоставен от Съвета на Европа.

Сравнения между религии

<https://www.doccity.com/it/tabella-riassunto-delle-maggiori-religioni/11522/>

Сравнителна таблица между монотеистичните религии и главните политеистични религии.

U.Есо, религиозни различия

http://www.tolerance.kataweb.it/ita/cap_due/intro.html

Секция от сайта, предназначена да представя религиозни различия, представени от Умберто Еко, който подчертава отношенията между общото религиозно чувство и различните религиозни церемонии.

Federico Zannoni, Stereotipi e pregiudizi etnici nei pensieri dei bambini - Ricerche di pedagogia e didattica

<https://rpd.unibo.it/article/download/1538/911>

Текст от Федерико Занони, който представя резултатите от проучване проведено сред начални училища от региона Емилия-Романя, което, следвайки метода дебат, било проведено сред деца с различен културен и религиозен прозход (и по-конкретно: Италия, Китай, Африка), подчертавайки произхода и разпространението на стереотипи, предразсъдъци, познанията и познавателните потребности на учениците и уменията, върху които трябва да се фокусират.

Patrizia Vayola, Io, Noi, Voi - Percorsi didattici su identità, pregiudizi e multiculturalità

http://www.bibliolab.it/costituzione/8_ionoivoi.pdf

Текст от Патриция Вайола, който предлага широк набор от културни и образователни препратки за активиране на пътеки, насочени към ограничаване на предразсъдъците и стереотипите и развиващи една по-осъзната и с по-отворено съзнание младежка идентичност, която е способна да съжителства с други такива.

Chiara Napoli, Riconoscere Stereotipi e Pregiudizi

<http://www.didatticare.it/riconoscere-stereotipi-e-pregiudizi/>

Текстът на Киара Наполи, представя модул за преподаване, който е насочен към идентифициране на стереотипи и предразсъдъци чрез анализ и сравнение между текстове от няколко средновековни автори.

Gianfranco Marini, Stereotipo e Pregiudizio

<http://gianfrancomarini.blogspot.it/2014/03/stereotipo-e-pregiudizio-presentazione.html>

Текст от Дж. Франко Марини, който ясно илюстрира психологическите и социални аспекти на стереотипите и предразсъдъците и техните връзки със създаването на социална идентичност.

Differenze culturali e religiose

<https://www.tesionline.it/v2/appunto.jsp?id=415>

Проучването идентифицира сходства и културни и религиозни различия и се фокусира върху връзките между религиозната свобода и светските закони.

Практическа дейност

Сравняване на различия

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/4/PA4.1.pdf>

Тази дейност цели да идентифицира основните различия между хората, изповядващи различни религии. Конкретно се разглеждат различията между християни и мюсюлмани по отношение на:

- Главни празници
- Начини за молитва – литургии и духовни
- Хранене (пости, позволения и забрани по отношение на храната)

Събиране на информация сред учениците:

- Първа стъпка: идентифициране на стереотипи. Възможни методи за преподаване: мозъчна буря, дебат в класа. Различия между стереотипи и предразсъдъци.
- Втора стъпка: идентифициране на елементи, произтичащи от преки показания и консултации с текстове, създаване на сравнителни таблици с илюстративни изображения. Обсъждане на дистанцията между реално събраните данни и представените стереотипи в групата на класа.

Дискусия относно дистанцията между религиозните представи и реалната практика.

2. Религията като източник на изключване и конфликти

Тази част показва как религията често се използва като средство за активиране на сблъсъци, предлагащо вид „знаме“ за идентифициране на „врага“: радикализъм и фундаментализъм, които петнят името на Бога като проповядват омраза. Когато фундаментализмът отрича религиозните свободи той подкопава мира, защото преследва човека и не позволява свободното търсене на абсолютното.

Тук е изключително важно да помогнем на учениците да разберат по какъв начин

- Към чисто религиозния фактор на тези борби и контрасти се добавят примесени в различна степен политически, икономически и социални фактори, които са толкова силни, че засенчват религиозния елемент и го превръщат в „мит“, програмна декларация, която има други цели.
- Религията все още е толкова атрактивна, толкова очарователна, че може да бъде използвана като едно знаме, около което да се обединят страстите и енергиите на мъже и жени, за които вярата губи своето чисто теологическо и доктринално естество и се превръща вместо това в страстен мотив с такава сила, че мъченичеството и смъртта са нещо, пред което можеш да се изправиш.

В този контекст изглежда подходящо, посредством реални примери, подходящи за възрастта на учениците, да:

- Бъдат идентифицирани характеристиките на различните "религиозни войни" в исторически план
- Се насърчи разбиране по отношение на връзките между модерното и фундаментализма
- Се насърчи създаването на свободни и отговорни идентичности, които могат да общуват едни с други.

Онлайн ресурси

Междуверство

<https://www.interfaith.cam.ac.uk/>

Фокусиран върху юдеизма, християнството и исляма, този сайт се занимава с различните ресурси, с които всяка религия разполага, за да влиза в сериозно взаимодействие с другите основни религии и с по-широкия светски и религиозен контекст. Той предоставя платформа за междуверско академично проучване, промотиращо в същото време религиозна грамотност чрез обществени образователни проекти.

Състояние на вярата

<http://stateofbelief.com/>

Състоянието на вярата се базира на идеята, че религията има положителна и лечебна роля в живота на нацията. Сайтът обяснява и изучава тази роля посредством илюстриране на огромното разнообразие от изповедания в Америка – най-разнообразната в религиозно отношение страна в света – излагайки и критикувайки по същото време както политическите манипулации по отношение на религиите за размирни цели, така и религиозните манипулации по отношение на правителството за светски цели.

Религиозни конфликти

<https://www.peacemakersnetwork.org/religion-source-conflict-path-peace/>

От седмицата на мира в Женева през 2017г. в тази мрежа са качени някои интересни статии.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2013/jul/02/religion-wars-conflict>

The Guardian сравнява различни гледни точки по въпроса.

ASUS-Roma, Religioni e conflitti. Convegno sul dialogo interreligioso

<http://www.dehoniane.it:9080/komodo/trunk/webapp/web/files/riviste/archivio/01/201422765.pdf>

<http://www.aracneeditrice.it/index.php/pubblicazione.html?item=9788854891036>

Тази статия демонстрира проучване представено по време на междукултурна конвенция на тема връзките между религиите и конфликтите, с цел „познаване на разделенията, за планиране на срещата между страните в един свят на война в името на Бог“.

Simone Pasquazzi, Religione e conflitti - Approcci teorici e strategici a confronto

<https://www.strategicstudies.it/wp-content/uploads/2012/12/Religione-e-conflitti-Approcci-teorici-e-strategici-a-confronto.pdf>

Специализирано проучване, илюстриращо панорама от ситуации, в които напрежение и конфликти от една страна са „повлияни от святото“, а от друга страна използват религията за политически цели. Описани са интерпретативните теории относно връзката между религия и конфликти (първична, инструментална, конструктивна) и стратегиите за преодоляване на конфликти.

Eda-CH, Pace, religione e conflitti

<https://www.eda.admin.ch/eda/it/dfae/politica-estera/diritti-dell-uomo/pace/religione-e-conflitti.html>

Есето, което е включено в текста, се занимава с формите на конфликт, свързани с религиите и възможните начини за тяхното преодоляване.

Conflitti religiosi e strategie del terrore

<https://www.tesionline.it/default/tesi.asp?idt=35609>

Религиозни конфликти и стратегии на терор. Джихад: еволюция на концепцията и нейните приложения към международните отношения

Практическа дейност

Нуждаят ли се религиите от конфликти?

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/4/PA4.2.pdf>

Тази дейност може да бъде изпълнена както в историческа, така и в междудисциплинарна перспектива, включваща темата история. Дейността може да бъде разделена на няколко емблематични стъпки, които след това могат да бъдат допълнително доразвити:

- Кръстоносните походи и конфликта между християни и мюсюлмани в средните векове
- Конфликтите между католици и протестанти между 16ти и 17ти век
- Конфликтите между шиитите и сунитите между 20ти и 21ви век.

3. Религията като източник на включване и мир

Тази секция възнамерява да предложи набор от дейности и съвети за преподаване, които да се използват в помощ на учениците за разбиране на ценността и значението на религиозния диалог, задълбочаване на познанията по някои текущи въпроси в сравнителен подход.

Целта е да се предложи форма на образование и култура на уважение спрямо другите посредством взаимно позаване. Не е възможно да уважаваме онези, които не познаваме. Не е възможно да споделим част от едно човешко пътуване в търсене на смисъла, ако не горим от желание да научим какво топли сърцата на другите, какво ги кара да страдат или да се възраждат, убеждения толкова витални за тях, че ги карат да дадат живота си за тях.

След въвеждането на значението на междурелигиозния диалог в съвременното общество, дискусиата ще бъде насочена към онова, което обединява различните религии, както и към онова, по което се отличават, на последно място предлагайки серия от настоящи проблеми, които ги поставят под въпрос. Започвайки от такива теми като ролята на жените, защитата на околната среда, значението на солидарността и преследването на щастие, трябва да бъде предизвикано сравнение между отговорите предлагани от различните религиозни традиции.

Стъпките, през които трябва да се мине чрез даване на подходящи за възрастта на учениците примери, са:

- Насърчаване на знания за различните отговори, които религиите дават по различните въпроси
- Критично анализиране на отговорите без да се спираме на първите си впечатления
- Оценка на приноса на религиозните традиции за развитие на човешка цивилизация
- Осъзнаване на значението и ценността на религиозните факти като цяло.

Онлайн ресурси

Мир&Религия

<http://economicsandpeace.org/wp-content/uploads/2015/06/Peace-and-Religion-Report.pdf>

Доклад от института по икономика и мир – полезно ръководство по въпросите, обсъждани в тази глава

Politorbis, Религия в трансформацията на конфликти

https://www.eda.admin.ch/content/dam/eda/en/documents/publications/Politorbis/politorbis-52_EN.pdf

Задълбочено проучване, демонстриращо ролята на религиите в конфликтите и стратегиите за преодоляването им

<https://www.interfaith.cam.ac.uk/resources/lecturespapersandspeeches/humandignity>

Човешко достойнство и взаимно уважение

Доклад относно човешкото достойнство и взаимното уважение между мюсюлмани и християни и всички други вярващи

Valentina Caruso, Dialogo Interreligioso: fondamentale il ruolo della scuola

<https://it.zenit.org/articles/dialogo-interreligioso-fondamentale-il-ruolo-della-scuola/>

Тази статия показва диалога, насърчаван от християнска група, между евреин и мюсюлманин, в търсене на път, който може да преодолее причините за конфликт.

Гледната точка на Ватикана

<https://press.vatican.va/content/salastampa/en/bollettino/pubblico/2017/11/17/171117b.html>

Официален документ на Ватикана

Centro Astalli, Sussidio per il dialogo interreligioso

http://centroastalli.it/wp-content/uploads/2014/09/Sussidio_Incontri_2014.pdf

Подробно проучване за училища, свързано с междурелигиозен диалог, започващо с докладите на хора от различни религии (будизъм, християнство, юдеизъм, хиндуизъм, ислям, сикхи) и директни срещи с последователи на въпросните религии.

Una scuola per l'educazione al dialogo interreligioso

<http://www.gonews.it/2015/11/08/unity-in-diversity-nascera-la-scuola-per-leducazione-al-dialogo-interreligioso-e-interculturale/>

<http://www.toscanaoggi.it/Toscana/A-Firenze-nasce-una-Scuola-per-l-educazione-al-dialogo-interreligioso>

Двете статии се занимават с опита, свързан с образователен проект, споделян от християнски, еврейски и мюсюлмански религиозни общности за предоставяне на полезни инструменти за междурелигиозен диалог след векове на конфликти.

Практическа дейност

Източник на мир

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/4/PA4.3.pdf>

След фаза на подготовка, включваща преглед на документи, докладващи опит, свързан с междурелигиозен диалог, дейността се развива чрез фасилитирана дискусия сред учениците, които обсъждат и дебатираат по някои избрани теми.

4. Междувърска карта на местната общност

Целта на тази секция е да оцени това, което е известно и колко още имаме да учим за присъствието на религиозните и духовни традиции в сферата, в която работим, като вземем предвид местните и регионални общности, полагайки основите на положителните връзки между различните народи и религиозни групи. Според възрастта на учениците, изходната точка би могла да бъде проучване, проведено първоначално на ниво един клас, след това – няколко класа и накрая – на ниво цялото училище. Проучването след това може да обхване и отношенията в съответната общност (район, регион, страна) или в по-широк ареал. Обозначаването на различните религиозни присъствия трябва също така да вземе предвид онези, които не принадлежат към никоя религиозна общност или не изповядват никоя религия.

Очевидно е от изключително значение да насърчаваме активното учене от страна на учениците както посредством вътрешен дебат или посредством проучвания в другите класове (устно или чрез писмени въпросници) и сред възрастните (членове на семействата, роднини, съседи). По този начин учениците могат – индивидуално или по групи – директно да открият съществуващи различия и да си изградят референтна рамка.

Проучването трябва да вземе предвид местата за изповядване на религии, които са налични в територията и както и какъв вид са те (дали става дума за сгради, които се използват специално за молитви, периодът, през който се появява присъствието на дадена религиозна общност), размера, състава и особеностите на идентифицираните религиозни общности, наличието на религиозна йерархия и вид вътрешна организация. След това анализът ще трябва да обхване дейностите, които идентифицираните религиозни общности провеждат, връзките им с други религиозни групи, ролята на жените, наличието на образователни, културни и други дейности.

Проучването има за цел да оформи карта, която да е подходяща за възрастта на включените ученици; ако организацията на училището го позволи, може да бъде много полезно в дейността да се включат деца от различни възрасти.

Проучването, което ще бъде извършено, за да бъде формирана въпросната карта, е от конкретно значение за преминаването към следващите стъпки в ръководството.

Онлайн ресурси

Религията в Италия

<https://www.justlanded.com/english/Italy/Articles/Culture/Religion-in-Italy>

Италия се счита за християнска страна. Предложените два ресурса се опитват да демонстрират всички аспекти на религията в Италия

Enzo Pace, Giuseppe Giordan, L'Italia e le sue Regioni (2015)

http://www.treccani.it/enciclopedia/il-pluralismo-religioso-tra-autonomie-regionali-e-sperimentazioni-localistiche_%28L%27Italia-e-le-sue-Regioni%29/

Този текст, редактиран от Енцо Паче и Джузепе Джордан, се занимава с прехода от състояние на голямо католическо мнозинство (религиозен монопол) към нова ситуация, характеризираща се с религиозен плурализъм и присъствието на институционализирани форми на други религии. След това той проучва различните политики прилагани от местните правителства, изправени пред този нов феномен.

Nicola Pedrazzi, L'Italia e le religioni nel 2016

<http://riforma.it/it/articolo/2016/02/01/litalia-e-le-religion-nel-2016>

Тази статия от Никола Педраци е взета от списание на протестантските общности в Италия. Тя резюмира данните от проучване на Eurispes относно наличните в територията религии, също във връзка с мигрантския феномен.

Eurispes-Cesnur, Rapporto sulle religioni in Italia

https://it.wikipedia.org/wiki/Religioni_in_Italia

Резюме на Eurispes и Cesnur - отношения в присъствието на религиозни групи в Италия с количествени данни и референции към местно разпространение.

Maria Maciotti, Religioni a Roma

<http://www.aracneeditrice.it/pdf/9788854861459.pdf>

Този текст на Мария Мачоти е част от проучване проведено от Енцо Паче на тема "Религиозен плурализъм в Италия. Маркиране и интерпретиране на различните социо-религиозни присъствия в италианското общество". То описва метода на проучване, проведен в регионите в Италия и конкретно в Рим; изглежда доста полезен за провеждане на проучвания в средните училища.

Dossier Statistico Immigrazione

http://www.dossierimmigrazione.it/pagina.php?cid=5_18

Този текст представя осъвременени данни относно религиозни аспекти на миграционния феномен – изготвен от IDOS – център за проучване и изучаване на имиграцията, свързан с европейската мрежа, принадлежаща на Европейската Комисия, Европейската мрежа за миграция

Materiali per la gestione dell'assemblea studentesca

<https://www.studenti.it/assemblee-6281.html>

<http://msac.azionecattolica.it/materiali-utili-0>

Тези два сайта представят материали, използвани за организиране на училищни асамблеи на ученици по включните теми.

Практическа дейност

Познаваме ли нашата общност?

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/4/PA4.4.pdf>

Резултатите от проучването се представят в рамките на публично събрание пред училището посредством видео презентация с рисунки, графики и изображения и оценка и коментари относно резултатите. Представители на местните религиозни общности и местните власти също са поканени на публичното събрание.

5. Разпознаване и развиване на позитивния потенциал

Целта на тази секция е да предложи на учениците инструменти за разбиране на факта, че едно от фундаменталните умения, които трябва да бъдат развити е умението да се идентифицира техния положителен потенциал. Това се отнася до индивидите и до групата / общността като цяло. Това не е лесна за постигане цел, защото широко разпространената загуба на чувство на принадлежност към общността, в която живеят новите поколения, понякога дори загуба на уважение към семейството, към града, района, религиозната общност, към която се принадлежи. Този проблем е свързан с проблема на създаването на социална и религиозна идентичност, с предаването на която към следващото поколение, семействата се сблъскват със сериозни проблеми (както по отношение на коренното население, така и когато говорим за семейства на имигранти).

Поради това, за да започнат дейността с учениците, учителите трябва да проверят по какъв начин учениците възприемат общността (светски, културно, религиозно), в която живеят, как и в каква степен те участват, с какво ниво на отговорност, какви очаквания имат по отношение на социалните промени, какви възможности предвиждат, какви пречки са идентифицирали, пред какви страхове са се изправяли и прочие.

В същото време, и особено силно свързан с предходния аспект, стои и проблема за самооценката, самовъзприемането на учениците, тяхната увереност и самочувствие по отношение на възможността да бъдат положителен фактор за промяна на лично и социално ниво, започвайки от училището и семейството.

И тук се появява възможността за работа по възстановяване, чрез използване на семейните и социалните корени на младежите, посредством подход спрямо личната, местната, регионалната и националната история. Наистина е много трудно да се борави с историите на другите, с различни начини на живот и вяра. Ако липсва дори и малко коренче към съответната идентичност съществува риска да не може да се открие нищо, с което да се прави сравнение, а различията да се възприемат като обикновени източници на несигурност, без разбиране на ценността на една култура / вяра или на ценността на културата / вярата на другите.

Проблемът със социалното участие, съответно е свързан с развитието на исторически компетенции, които помагат да се разбере по какъв начин различните народи и социални групи са се изправяли пред промяната и как – дори благодарение на религиозен опит – са успявали да предадат съществени ценности за промяна на социални и икономически ситуации, преминавайки през огромни трудности (като миграция или дискриминация), или истински трагедии (като войни, преследване и прочие).

Тази цел определено е съществена, така че народите и общностите да се превърнат в движеща сила за позитивно съжителство, при което хората са способни да разбират различията и да преодоляват предразсъдъците (връзка с параграф 1).

Онлайн ресурси

История без граници. За межкултурно преподаване на история

<https://rm.coe.int/1680492f87>

Базиран на межкултурен и социален обучителен подход, този текст развива възможни обучителни техники в межкултурна перспектива, като част от процеса на изграждане на идентичността на децата и младите хора, с някои примери от различните страни.

<https://uri.org/>

Официалният сайт на United Religions Initiative (URI), глобална междуверска мрежа, която култивира мир и справедливост като включва хората в дейности по сближаване и обясняване на религиозните и културни различия и съвместна работа за доброто на техните общности и света. Целта на United Religions Initiative (инициатива обединени религии) е да насърчава ежедневно, устойчиво междуверско сътрудничество, целящо прекратяване на мотивираното насилие и създаване на култура на мир, справедливост и изцеление за Земята и всички живи твари.

Vincenzo Amendolagine, Il piacere di essere sè stessi. L'identità sociale tra essere e dover essere
<http://www.stateofmind.it/2014/05/essere-sestessi-identita-sociale/>

Този текст, написан от Винченцо Аменодоладжине, демонстрира въпроса за социалната идентичност и нейното формиране от психологическа гледна точка.

<https://rm.coe.int/1680492f87>

Относно междурелигиозния диалог в училище
Journal of Theories and Research in Education 10, 1 (2015). Special Issue. Religion, Conflict and Education. Edited by Stephen McKinney and Federico Zannon

Centro Astalli, Dialogo interreligioso a scuola
<http://centroastalli.it/dialogo-interreligioso-scuola/>

Аудио-визуален ресурс, който е пример за подсилването на положителните възможности посредством междурелигиозен диалог в училищна среда.

Il dialogo interreligioso. Educazione interculturale

<http://www.raiscuola.rai.it/articoli/il-dialogo-interreligioso-educazione-interculturale/7818/default.aspx>

Това видео представя интервю с африканския теолог Nkafu Nkomnkia, което демонстрира използването на митовете за предаване на фундаментални ценности.

Il Dalai Lama agli studenti: è il vostro turno per fare un mondo migliore

<http://www.raiscuola.rai.it/articoli/il-dalai-lama-agli-studenti-%C3%A8-il-vostro-turno-per-fare-un-mondo-migliore/34884/default.aspx>

Тази статия резюмира срещата-интервю на група студенти от милански университет с Далай Лама относно ролята на младите хора за задействането на позитивни механизми в техните общности.

Materiali e percorsi per la ricerca di storia familiare

<http://www.antenati.san.beniculturali.it/il-portale>

Инструменти за познание и самостоятелно търсене на данни, във връзка с държавните архиви. Такива институции съществуват и в другите европейски страни.

Лична и фамилна история

http://www.comune.jesi.an.it/jesicentro/PERCDIDA/PDF/044_02.pdf

Пример за образователна стратегия от лична към фамилна история.

Практическа дейност

Подобрието е възможно!

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/4/PA4.5.pdf>

Межкултурното проучване (история, икономика, математика, религия) предполага реконструкция на фамилните истории в рамките на няколко поколения, при отчитане на поредица от променливи: произход и място на обитание, работа, брак, миграции, образование... Тази дейност би могла да бъде възприета като сравнение между местни традиции, сценарий за и фокус за това къде да търсим сходни ситуации. Чрез общностите и техните главни дейности и практики, учениците биха могли да свържат тяхната лична история с традициите, получавайки по този начин едно по-дълбоко усещане за тяхната идентичност.

6. Осъждания – ролята на религията и културните традиции

Целта на тази част е да предложи храна за размисъл по въпроса за ролята, която религиозните традиции играят при формирането на съзнанията на учениците и начините, по които съдят, което от своя страна насочва индивидуалното и колективното поведение. Връзката между индивидуалните и колективните права е особено деликатен възел, в който се преплитат две различни динамики, особено видими в европейските общества:

А) Бързата социална, икономическа и технологична еволюция промени изначално връзките между поколенията, дори в рамките на коренни фамилии или в по-стари емигрантски контексти, особено що се отнася до моралните и религиозни ценности, дори когато стиловете на живот не се отличават съществено. Това генерира поредица от различия (и понякога насрещни предрасъдъци) между прародители, родители и младежи, което често прави диалога и ефективния обмен на ценности от едно поколение към друго изключително труден. Концепцията на авторитета се срива с въвеждането на нови образователни модели, даващи по-голяма свобода и автономност на младите хора.

В) Първата динамика е свързана със значителните миграционни потоци, които доведоха до формирането на имигрантски общности, отличаващи се по своята идентичност и религия от коренното население. „Мултикултурни“, но само частично „междукултурни“ общности се формираха там където социалната и културната интеграция са били или все още са слаби. Тези общности идентифицират в тяхната културна идентичност причина за вътрешно сближаване и подкрепа за отделните компоненти (често изразена посредством запазване на оригиналния език или религиозни практики). Това не само увеличава диверсификацията сред културните форми на изразяване (език, музика, хранителни навици и гастрономия, облекло, религиозни практики и ритуали, фестивали), но също така и сред моралните принципи и етичните и юридически норми, които ръководят живота на хората (по отношение на фундаменталните въпроси), каквито са например връзките между жените и мъжете, образованието на децата, упражняването на авторитет, концепцията за сексуалността, работа, използване на пари, връзки с държавата и институциите Оттук се повдигат и други въпроси като различните видове „право“, които да бъдат следвани и проблема за социо-политическата принадлежност (трябва ли поведението в рамките на семейството и социалния контекст да бъде регулирано по отношение на културата на страната на произход или на тази, към която е осъществена миграцията?)

Според тези динамики, училищните дейности трябва да вземат предвид поредица от реални случаи и на база на техния анализ да достигне до моралните принципи и правила, по които учениците следва да разсъждават и правят оценки. По този начин ще стане възможно да се идентифицират причините за различните мнения споделяни от хора от различни поколения (динамика А) и / или с различен произход (динамика В).

Онлайн ресурси

Мултирелигиозно съжителство

<http://chaplaincyinstitute.org/library/resources/>

Сайт предназначен да представя нови модели за мултирелигиозно съжителство, предлагащ карта за подпомагане изграждането на мостове над религиозните и културни бездни, разделящи света.

Взаимно уважение и плурализъм

<https://www.ifyc.org/>

Изгражда взаимно уважение и плурализъм сред младите хора от различни религиозни традиции чрез тяхното овластяване да работят заедно, за да помагат на други.

Гледната точка на UNESCO

<http://www.unesco.org/en/university-twinning-and-networking/access-by-domain/culture/intercultural-interreligious-dialogue/>

Междукултурен и междурелигиозен диалог

<https://berkeleycenter.georgetown.edu/themes/intercultural-and-interreligious-dialogue>

Проекти и практики за задълбочаване на знанията по темата

Educare al dialogo interreligioso della scuola primaria

<http://www.piuculture.it/2013/10/educare-al-dialogo-interreligioso-dalla-scuola-primaria/>

Този текст се занимава с опит в обучение по междурелигиозен диалог на ниво начално училище

Luigia Tatiana Porcelli, La gestione della diversità in ambito scolastico

<http://www.studioliberamente.it/la-gestione-della-diversita-in-ambito-scolastico/>

Статия на социалния психолог Т. Порчели, която се занимава с динамиката на управлението на класа при обучение относно различията

Franca Zadra, Convivere nella diversità. Competenze interculturali e strumenti didattici per una scuola inclusiva.

<http://www.eurac.edu/en/research/autonomies/minirig/Documents/Diversity4Kids/Convivere%20nella%20diversita%20Franca%20Zadra.pdf>

Това есе предлага методологическа и преподавателска рамка за училища, които имат за цел да насърчават съвместното съжителство в рамките на диверсификацията, посредством изграждане на междукултурни умения и обучителни инструменти.

A.Albini, Il dialogo e il pluralismo religioso a scuola

<http://www.icmanerbio.it/wp-content/uploads/2013/10/abstract-Albini.pdf>

Материали от конференция по междукултурно и междурелигиозно обучение в училище

Marco Dal Corso, Ripensare l'identità - I frutti puri impazziscono

<http://www.generazioneinterculturale.it/wp-content/uploads/2014/05/RipensareIdentita.pdf>

Този текст се занимава с обучение по религиозен плурализъм и промени в идентичността в мултикултурно общество.

A.Vescovi, Il dialogo interreligioso

<http://www.data.unibg.it/dati/corsi/5932/37321-dialogo%20interreligioso.pdf>

Представяне на курс по междурелигиозен диалог, с включена библиография

Unesco, Investire nella diversità culturale e nel dialogo interculturale

<http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001847/184755ita.pdf>

UNESCO световен доклад по предизвикателствата свързани с културната диверсификация

Практическа дейност

Между иновацията и традицията

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/4/PA4.6.pdf>

Тази дейност включва проучване сред учениците в рамките на техните семейства и техните религиозни общности с цел запознаване с най-съществените традиции, морални оценки относно подбор от теми (предварително идентифицирани в клас под ръководството на учителя) и връзките

на всички предходни аспекти със законите на страната.

7. Религиозно образование чрез театър

Последната стъпка има за цел да помогне на учениците и преподавателите да съчетаят опита с ученето и креативното израстване в една колективна дейност, която разчита на специфични индивидуални умения / изражения.

Театърът е важно средство за познавателното израстване на учениците, както и за тяхното възпитание като отговорни и креативни членове на обществото; театралната работа не само представлява средство за лично и социално израстване, но също така инструмент за по-нататъшно учене и изследване.

Той подчертава значението на две фундаментални връзки в образователния процес: тази между учителя и ученика и тази между ученика и другите ученици в групата на класа. Театралната комуникация не се нуждае задължително от „публика“: играта за един ученик има смисъл дори и тогава, когато се случва единствено пред учителя или пред другите ученици.

Ето защо театърът е една изключителна възможност за фасилитиране на комуникация и обогатяването на тази комуникация с нови езици.

Посредством театър и театрално обучение на учениците ще им се помогне да:

- Придобият знания относно техните тела, самоосъзнатост и да установят комфортни и мирни отношения с останалите
- Станат осъзнати по отношение на техните настроения, научавайки се да живеят с тях отговорно
- Преодоляват стереотипи и предразсъдъци по отношение на културното и езиково разнообразие
- Предотвратяват нецивилизовано отношение, генерирано от липса на знания и грамотност и допълнително утежнявано от трудности в комуникацията
- Развиват отношения на включване и насърчаване споделянето на ценности

В рамките на театралните представления могат да се включват музикални мотиви и песни (една от експресивните форми, които се използват широко от всички религии, придружаващи литургии и често представлявайки форма на молитва).

Освен това модерните технологии позволяват лесно заснемане и монтиране на видеа от различните представления (от стъпките по подготовка, включващи знанията на авторите и актьорите, представянето на съдържанието и коментарите, до репетирането на представлението).

Онлайн ресурси

Межкултурно учене през целия живот, използващо театър

<http://research.ucc.ie/scenario/2013/02/KondoyianniLenakakisTsiotsos/03/en>

Материал даващ обща информация по темата.

Театър и межкултурно образование

<http://www.gfl-journal.de/1-2004/fleming.pdf>

Образование и театър: общи аспекти

Indicazioni strategiche per l'utilizzo delle attività teatrali a.s 2016/2017

<http://www.istruzione.it/allegati/2016/IndicazioniStrategiche20162017.pdf>

Този текст показва модалността и целите на театралната дейност в училище, свързвайки я с

образователни цели, както на теоретично, така и на оперативно ниво.

Cinzia Sabbatini, La formazione con il teatro: il progetto Banchi

<http://www.mondita.it/2017/06/la-formazione-con-il-teatro-il-progetto-banchi/>

Статията илюстрира образователен проект на межкултурен театър, насочен към италианци и второ поколение имигранти.

Giorgia Meloni, Il teatro per la promozione del dialogo interculturale: l'esperienza di Mus-e Roma Onlus

<http://rivistedigitali.erickson.it/educazione-interculturale/archivio/vol-15-n-2/article/il-teatro-per-la-promozione-del-dialogo-interculturale-lesperienza-di-mus-e-roma-onlus/>

Текстът по Дж. Мелони представя функцията на театъра за насърчаване на межкултурния диалог, със специфична референция към възможностите за използване в училище.

Театрални дейности

http://www.irre.toscana.it/9810/inter/irs_ei15.htm

Ресурси и примери за междурелигиозни и межкултурни театрални дейности.

Театрални дейности

<http://www.educational.rai.it/corsiformazione/intercultura/progetti/sintesi/03sintesi.htm>

Ресурси и примери за междурелигиозни и межкултурни театрални дейности.

Театрални дейности

http://www.didaweb.net/mediatori/articolo.php?id_vol=1802

Ресурси и примери за междурелигиозни и межкултурни театрални дейности.

Театрални дейности

<http://www.ateatro.it/webzine/2016/05/30/intercultura-teatrale-alcune-recenti-esperienze-italiane/>

Ресурси и примери за междурелигиозни и межкултурни театрални дейности.

Театър вербатим

<http://www.dramaonlinelibrary.com/genres/verbatim-theatre-iid-2551>

Театър вербатим е форма на документален театър, която използва думите на истински хора. В най-стриктната си форма, вербатим използва единствено и само истински истории и думи и извлича своя материал от записани интервюта. Вербатим театърът е отличен инструмент за представяне на лични истории по един сигурен начин, защото човекът, чиято история бива „разказвана/изигравана“ може да остане анонимен ако така желае.

Практическа дейност

Култури на сцената

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/4/PA4.7.pdf>

Анализ на образователни проекти, занимаващи се с межкултурен театър, с цел запознаване с и изучаване на методологически и съдържателни идеи от минал опит.

Възможно ръководство към практическа дейност:

<https://www.etwinning.net/it/pub/projects/project.cfm?id=33338>